

JEAN-JACQUES GOROG

Jean-Jacques Gorog este psihanalist, psihiatru, analist membru al Școlii de psihanaliză a forumurilor câmpului lacanian, președinte al Colegiului clinic din Sud-Est.

JEAN-JACQUES
GOROG

DIRE QUE
NON

*Quelques remarques
sur le transfert*

2016. SPUNERE CĂ NU (SĂ SPUI CĂ NU)

Câteva remarci despre transfer

Credința este mereu diversă și multiplă, cum o subliniază bogata polisemie a verbului a crede. Limba oferă astfel destule nuanțe despre modul de a crede, nuanțe pe care psihanaliza încearcă să le pună în valoare. În practica sa, psihanalistul se sprijină pentru asta pe ceea ce Lacan numește seamănul și din care el face un concept cheie. Dacă analistul este un seamăn, „seamăn de obiect”, aceasta nu înseamnă deloc faptul că funcția sa s-ar găsi redusă. Din contră, relația psihanalistului la analizant, prin transfer, revelă amploarea și importanța sa. Dar ce ar fi acel seamăn fără posibilitatea oferită analistului a unui răspuns care să nu fie tăcerea absentă?
Negația este o altă unealtă pe care o furnizează limba analistului, iar Lacan ia ca model al unui Oedip modern o altă trilogie, cea a lui Claudel, cu „nu”-ul radical al lui Sygne de Coufontaine, răspunzând de o etică contemporană, a unui „a nu ceda cu privire la dorința ta”. „Să spui că nu”, care valorează atât pentru psihanalist cât și pentru mulți alți practicieni, îmbracă atunci o dimensiune esențială.

Lui Francoise,

Cu această carte cercetarea se continuă de la ceea ce psihanaliza crede sau, cel puțin, imaginează a sesiza obiectiv, o cercetare și a uzului pe care îl face din credințele sale în funcția sa. Am încercat să urmez firul pe care Lacan l-a trasat din propria traiectorie în contrapunct unei practici de analist întotdeauna în prim plan. O soartă e făcută seamănului, grație căreia analistul își poate juca rolul în cură. Până la acel „să spui că nu" care e propus aici ca un cuvânt al analistului la începutul actului său, fulgurantă sesizată în „Otage" de Claudel și care arată cum o negație venită la locul ce convine poate servi ca sprijin continuării discursului unui analizant. De unde necesitatea de a se interesa de diferitele forme pe care le pot lua negațiile.

Cum a crede releagă oamenii?

Certitudine în psihoză, raportul direct cu Dumnezeu.
A crede, nu este a fi sigur.
Paranoiacul fabricant de discurs.
Returul lui Lacan la Sainte-Anne în 1971-1972, Lacan politic.

Ce face legătură? Vastă chestiune, pe care o vom aborda prin intermediul fenomenului credinței religioase, propriul religiei fiind de a crea legătură. Religia afișează într-adevăr această pretenție – a relega oamenii între ei – chiar dacă nu toate religiile implică faptul că un zeu ar fi necesar: există religii fără zeu, precum buddhismul. Lacan opune astfel buddhismul iudaismului: Yahve, Zeu al pasiunilor, se distinge de Buddha, care nu cunoaște nici o pasiune – acesta a știut să înfrâneze și să stăpânească cele trei pasiuni (iubirea, ura și ignoranța), transmutându-le în „anti-pasiuni". În sumă, ar exista două tipuri de religii: religii relevând de pasiune și încurajând-o, în felul religiilor iudaice și creștine (care celebrează pasiunea Omului Isus) și religii al căror scop ultim este, din contră, să se elibereze de orice pasiune.

„Eu, eu o știu, dar Ea?"

De ce Lacan atacă vaporul freudian care sunt cele trei catastrofe narcisice?
Credem în Femeia/ credem ceea ce ea spune.
Iubirea nebună și iubirea unui nebun, iubirea moartă.
Freud vroia să fie ateu, dar ateul există?

Seamănul comandă

Seamănul devine agent.
Un exemplu clinic.
Seamănul și falusul.

Seamănul suplu ca o trestie

Chestiunea agentului, un seamăn operatoriu.
Între bărbat și femeie, un zid.

Discordanțialul și forcluzivul

Lacan la azil.
Paranteză despre autism.
Negațiile în franceză, adevărate și false.
Claudel, de ce?

De ce acest accent pus pe Claudel?

U, semnificantul lipsă... până la simbolul ϕ... termenul de „prezență reală”
Bridge analitic și transfer.
Nu-ul forcluziv al lui Sygne.
Câteva remarci despre structurarea misterioasă a seminarului „Transferul” și despre teatrul lacanian.
Ce depășire este modelată pentru ca Pensee să fie ieșirea a trei generații de ratați?
Remarci despre Versagung.

Nu-ul lui Sygne

Dorință masculină și dorință a femeii.
Uciderea tatălui sau Oedipul văzut de Claudel.

Refuz și denegație

Versagung *nu este frustrarea.*
Despre „nu” al lui Sygne încă.
Depășirea lui Hamlet și Oedip la Colone.
Cele două nivele de Verneinung, Poros și Penia.

Câteva remarci despre lecția din 6 ianuarie 1972 la capela spitalului Sainte-Anne

De ce Lacan se servește el de iconografia Trinității creștine?
Unde lacan se demarcă el de teza lui Foucault?
Discursul capitalist ca Verwerfung al castrării.
Cazul lui F.
Timpul logic.

Zidul între bărbat și femeie

$$\neg \exists x \neg \phi x$$

Nu există excepție, nu există Nume-al-tatălui.
Spunerea că nu și zidul.

Există, la începutul seminarului „despre un discurs care nu ar fi al semănului”, o dezvoltare cu privire la: ce numim falusul? Chestiunea supleanței adică propoziția că iubirea suplează raportului sexual care nu există este o formulă care apare aici, chiar dacă ea nu este încă complet punctată cum va fi anul următor.

„...cea mai mare parte a timpului vorbirea suplează acestui fapt că funcția falică este tocmai ceea ce face că nu există la om decât relațiile pe care le știți... rele între sexe. În vreme ce pretutindeni altundeva, cel puțin pentru noi, asta pare să meargă... ca și de la sine.”

„Pretutindeni altundeva” vrea să spună la animale.

„...juisarea, care e chiar la capătul ramurii din dreapta, este o juisare cert falică, dar căreia nu-i putem spune juisare sexuală.”

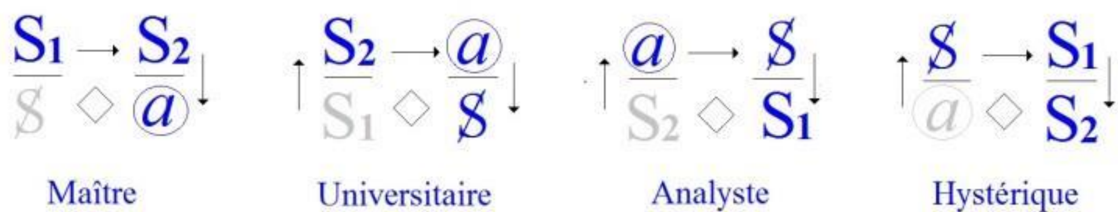
Juisare sexuală și juisare falică, repartiția merită să fie clarificată. Aici, seamănul este legat de funcția falică:

„...pentru a se menține oricare dintre acele nostime animale, cele care sunt pradă vorbirii, trebuie să existe acest pol care este corelativ polului juisării ca și obstacol raportului sexual: este acel pol pe care-l desemnez din seamăn.”

Există un mic pasaj amuzant cu privire la normă, unde e vorba despre norma masculină (male) care definește normalul.

O dată în plus, ne face să dăm în zid. Important este mai ales să vedem ceea ce Lacan avansează cu S1 și S2.

S1, S2, S/, a sunt cei patru termeni. Iată din nou discursul Maestrului pentru a-l avea prezent în dezbaterea ce urmează.

Este deasemenea discursul Inconștientului, completând definiția semnificantului, un semnificant (S1) reprezintă un subiect (S/) pentru un alt semnificant (S2), cu produsul său a.
Este important să amintim ce desemnează S1 și S2:
„Primul, l-am desemnat, așa, pentru ca voi să înțelegeți un micuț ceva, drept semnificant-Maestru și al doilea, drept știință.”
Trebuie detaliată relația lui S1 la S2 și ordinea lor:
„Dar oare ar exista S1, dacă nu ar exista S2? Este o problemă, pentru că trebuie să existe doi mai întâi pentru ca să existe S1.”
Această inversare este absolut esențială. Este aceeași care are loc apropo de existență și de atribuție. Acea problemă este prezentă încă de la începutul seminariilor sale, cu Bejahung, Verneinung și Verwerfung. Spiritul uman nu poate într-adevăr să se împiedice să imagineze că există mai întâi afirmația unui lucru și apoi negația. Ori, trebuie să existe mai întâi negația pentru ca Bejahung să ia locul său, pentru a ști în plus dacă există doar Bejahung sau Verwerfung.
La sfârșitul acestei lecții, el ajunge la chesiunea fundamentală a ordinii S1-S2, pe care o tratează cu aportul lui Frege, în modul în care construim aritmetica, unde zeroul nu este fondat decât din unu, și din doi. Trebuie chiar să mergi până la trei pentru ca să poți spune că exista zero la început. Care este interesul să evoci aceasta? Cu atât mai mult cu cât remarcăm faptul că Lacan este extrem de discret cu privire la S1, la S1 al discursului analitic, ceea ce acel discurs produce ca rezultat adică rezultat al operației prin care subiectul face să valoreze adevărul. Lacan spune că S1 este interpretatrea, dar este de asemenea produsul, deci chestiunea este ce este S1? Ce sunt semnificanții-Maeștrii? Acest răspuns nu este dat imediat.
Dar valoarea termenilor va depinde de locul pe care-l ocupă în fiecare discurs, în tipul de legătură socială operatorie în momentul spusului. O altă complicație vine din faptul că discursul Maestrului este esențialmente instantaneu. De exemplu, după alegerea prezidențială, Maestrul este președintele doar după ce este ales și apare la televizor sub acea nouă haină, dar aceasta nu durează decât timpul unei imagini. Apoi, discursul universitar își reia drepturile asupra discursului maestrului pentru că timpul este al dezbaterilor despre știință. Aparițiile discursului Maestrului sunt rare. Lacan

precizează bine: fiți atenți discursul Maestrului este un genitiv obiectiv, ceea ce vrea să spună că este un discurs despre Maestru, și în consecință Maestrul nu este maestrul în discursul său. Este necesar să insistăm acolo pentru că știința ca inconștientă nu are acel statut decât în discursul Maestrului, discursul inconștientului.

Să revenim la zid care este o temă importantă în acel seminar pe care, în mod complet parțial, J.-A. Miller l-a divizat în două: o parte numită „Scrisoarea de iubire", care corespunde începutului lecției și ține patru pagini, iar continuarea, unde este vorba de asemenea despre zid, pe care el a plasat-o în celălalt volum, atât de bine încât am putea crede că logica discursului lui Lacan este propriuzis insesizabilă, acolo unde este din contră extrem de clară. Aceasta se explică și prin chestiunea adresei, Lacan vrea să se facă înțeles. Poate cu acest parcurs vom putea răspunde mai bine la întrebarea noastră, „nu"-ul lui Sygne: Să spui „nu" dincolo de tot.

„Un discurs care se numește știința, a găsit mijlocul de a se construi în spatele zidului."

În spatele zidului, există ceea ce Lacan numește realul, adică numerele care nu au sens. În fața zidului, există discursuri. El se servește de imaginea petelor pe zid care fac desene – o referință la Leonardo da Vinci.

„Există sens pentru cei care, în fața zidului, se complac din urme de pete care sunt atât de propice să fie transformate în madonă sau dos de atlet."

Leonardo da Vinci devansase desenele lui Rorschach.

„Dar este evident că nu ne putem mulțumi, în sfârșit, de acele sensuri confuzionale."

Confuzie de sens, iar confuzia sensurilor are un nume: erotismul.

„Aceea nu servește, în cele din urmă, decât pentru a rezona pe lira dorinței, pe erotism, ca să numim lucrurile pe numele lor."

Acele imagini ale petelor pe zid fac să meargă imaginația, în fața zidului (al limbajului). În spatele zidului, există știința, iar în față, există discursurile care fac legătură socială. Vine schimbarea de discurs:

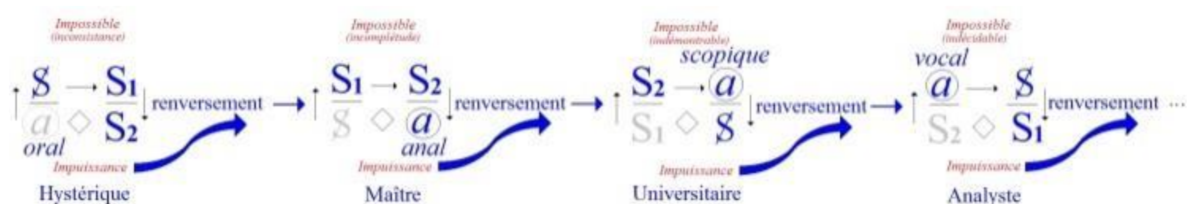
„...semnificatul unui semnificant vine întotdeauna la locul pe care același semnificant l-a ocupat într-un alt discurs."

Este principiul eficacității echivocului, faptul că există un lanț semnificant în care un cuvânt trimite la un alt lanț semnificant.

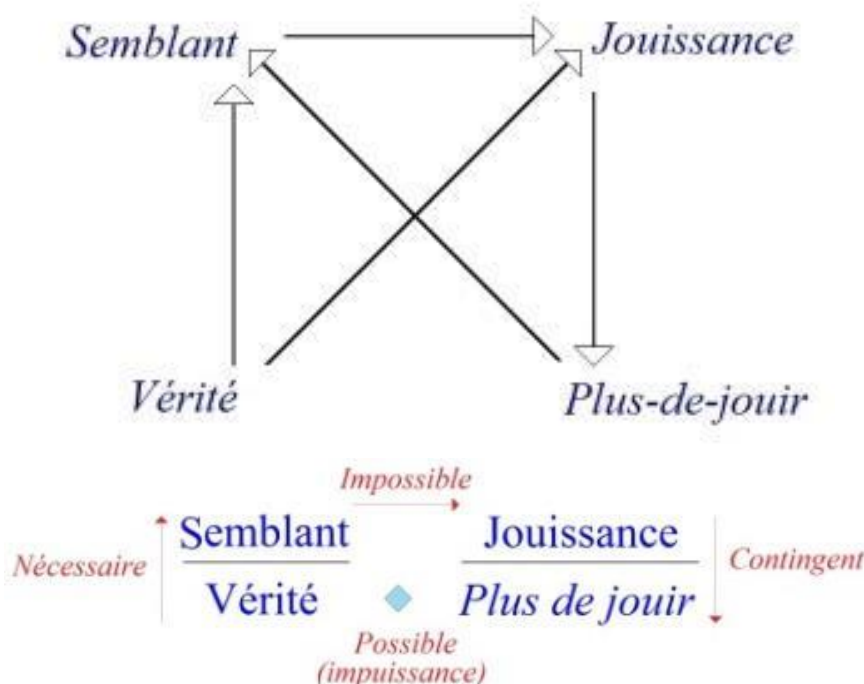
„Sunt numerele cele care știu ce fac, pentru că au făcut, au făcut să se miște această materie organizată într-un punct imemorial."

Numerele știu ce fac, iar de partea numerelor, există ceea ce numără și apoi, pe de altă parte, există falusul.

„Lucrul cel mai clar care ne apare, este că o ființă vie nu știe întotdeauna foarte bine ce să facă cu unul dintre organele sale. Și după toate, este poate un caz particular al punerii în evidență, prin discursul analitic, al părții jenante pe care acesta o are, falusul.
Că există un corelat între asta, așa cum am subliniat, la începutul acestui discurs, un corelat între asta și ceea ce suscită din vorbire...”
Este dificil să faci mai simplu: de o parte falusul, organul, ideea care se face despre și, de altă parte, vorbirea. El adaugă că faptul că toate acestea vin să se pună împreună este un mister complet.
„...la om, castrarea, este mijlocul de adaptare la supraviețuire. Este de negțndit, dar este adevărat.”
Castrarea este modul în care viața se articulează cu vorbirea. Și el insistă aici pe faptul că psihanaliza nu este poate efectul decât al unui moment, decât o fază istorică.
„Dar pentru moment, ce vrea asta să spună, acel sens pe care noi îl aducem? Acel sens, în cele din urmă, este enigmă, și tocmai pentru că este sens.”
Toate acestea îl vor duce la exemplul care este luat pentru metafora subiectului, text de la finalul Scrierilor în răspuns lui M. Perelman, unde găsim această formulă „Un ocean de falsă știință”. „Un ocean de falsă știință” este poate știința analistului, de ce nu?
„...știința nu are sens, dar pentru că nici sens de discurs, prin a nu se susține decât dintr-un altul, nu este decât sens parțial.”
Nu prindem decât capete de sens și asta învârte de la un discurs la altul în același mod ca și adevărul care nu se poate decât juma-spune,
„...esențialul științei analistului, este că în locul adevărului se ține S2, știința.”
Amintim scrierea discursului analistului.

Lacan joacă cu acele mici litere, iar S2 este, în acel discurs, la locul adevărului, ceea ce dă „esențialul științei analistului este că în locul adevărului se ține S2, știința.” Acea știință, care este la locul adevărului, pentru moment este aceeași știință ca cea care este în locul juisării în discursul Maestrului, știința inconștientă.

Dar nu este exact în aceeași poziție ca cea din care subiectul juisează – atunci când juisează de inconștientul său – iar propriul analizei este să facă să valoreze acea știință ca adevăr. Aceasta spune pur și simplu că lapsusul, de exemplu, dă mărturie despre știința inconștientă, și că este asta ceea ce are locul de a face să valoreze ca adevăr cu condiția de a renunța ca juisare.

„...la locul adevărului se ține S2, știința. Este deci o știință care este ea însăși mereu de pus în chestiune.

Din analiză, există un lucru din contră de prevaluat, este că există o știință care se trage din subiectul însuși, în locul polului juisării, discursul analitic pune pe S barat."

S/, subiectul divizat, este la locul a ceea ce juisează în măsura în care este din el faptul că vom trage o știință, pentru că este el cel care vorbește, Lacan amintește deci secvența cunoscută a formațiunilor inconștientului.

„Este din împiedicare, din acțiunea ratată, din vis, din munca analizantului că rezultă acea știință. Acea știință, ea, nu e presupusă, este știință, știință caducă, rogaton (rogatum – cerere, rugăciune) de știință, surrogaton – surogat de știință.

Aceea este inconștientul. Acea știință acolo – este ceea ce asum – eu o definesc, trăsătură nouă în emergență, din a nu se putea pune decât din juisarea subiectului."

Lecția se închide, este deci punctarea.

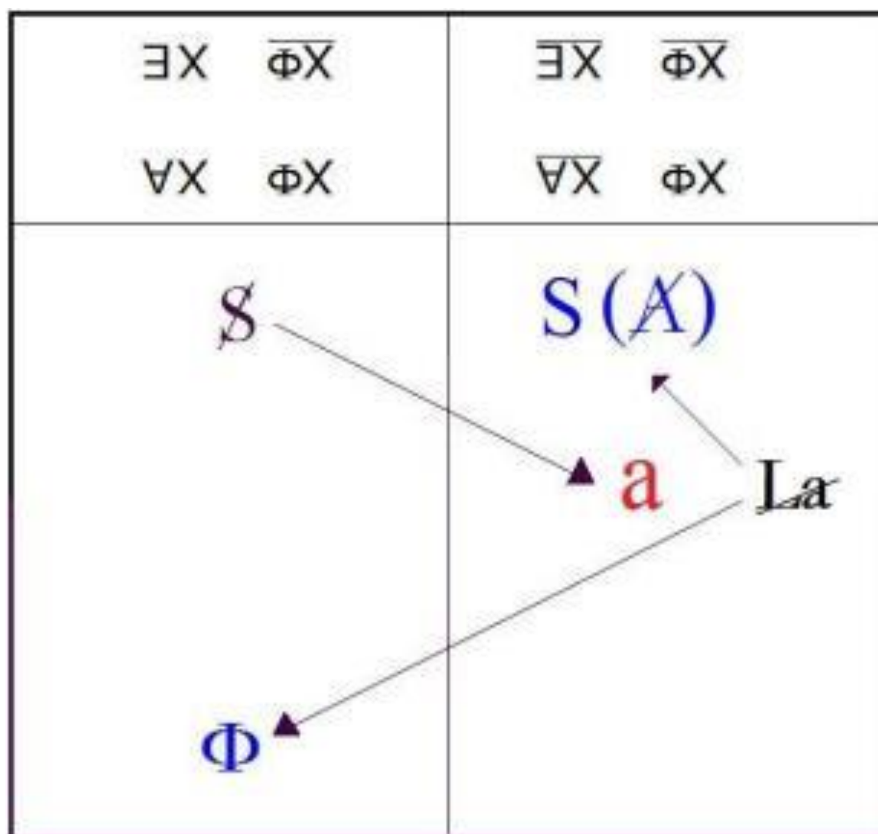
Rămânem mereu rezervați cu privire la acest termen al juisării, gândit la început negativ cu simbolul (-j), apoi pozitivat cu ϕ. Dar cu acea știință acolo care nu se pune decât din juisarea subiectului, știința apare și se demonstrează din juisarea subiectului în discursul analitic, atunci când nu apare mai întâi ca

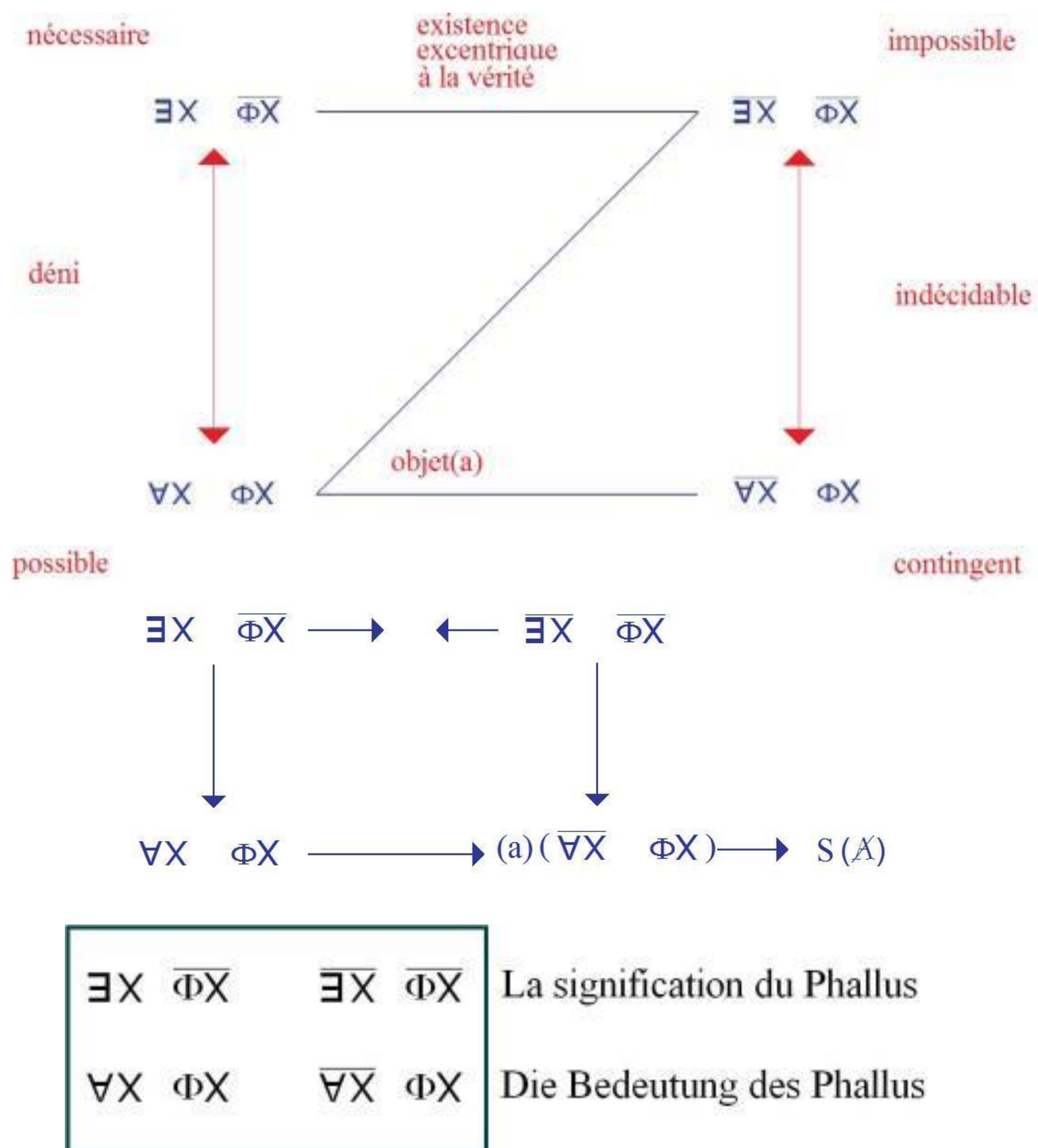
juisare decât în discursul Maestrului. Cum să citești această formulă enigmatică: „Acea știință acolo, este ceea ce asum, o definesc pentru a nu se putea pune, trăsătură nouă în emergență, decât din juisarea subiectului”? Juisarea subiectului determină inconștientul, altfel spus este această juisare falică cea care fabrică acea știință inconștientă. Asistăm la un fel de inversare care permite să spui că este instrumentarea acestei juisări a subiectului cea care permite ca, în discursul analitic, inconștientul-știință să-și piardă juisarea pentru a lua statutul de adevăr.

Să relevăm câteva lucruri în ședința următoare. Mai întâi este vorba despre Yin și Yang, de care se demarcă pentru a spune că psihanaliza nu urmează această repartiție – care implică o simetrie între cei doi termeni, și aceasta, în ciuda corecțiilor filosofiei chineze care o inflexează puțin – de vreme ce ϕ de x este unic, iar această funcție ϕ de x nu valorează decât la bărbat, ființa vorbitoare masculină.

„ϕ de x afirmă că este adevărat că ceea ce se raportează la registrul actului sexual relevă de funcția falică. ... Este în mod foarte precis ceea ce înscriu formulele pe care le-am pus pe tablă.”

Formulele puse pe tablă merită toată atenția noastră căci ele permit să verificăm felul cum Lacan avansează spre schemele sexuării din seminarul „Încă”, doi ani mai târziu:

Punerea la punct a acestor formule ale sexuării, cele care se găsesc sus, va cere un anumit timp. Ele sunt patru și sunt repartizate în felul celor patru termeni ai discursurilor.

Există un x astfel încât non ϕ de x este tatăl hoardei primitive, cel despre care presupunem că scapă funcției falice, contrar tuturor celorlalți care îi sunt supuși. Iar toți ceilalți care sunt supuși falusului, adică castrării, corespund celei de-a doua formule, „Pentru orice x, ϕ de x”.

De partea femeie, la dreapta, există contestația: acel Zeu, acel tată al hoardei nu există. Invenția lacaniană corespunde formulei de jos care nu este clasică în logică: nu orice x, ϕ de x. Este vorba despre o elaborare esențială a lui Lacan pentru a da seama despre diferența sexelor pe care o va completa în schema din „Encore”.

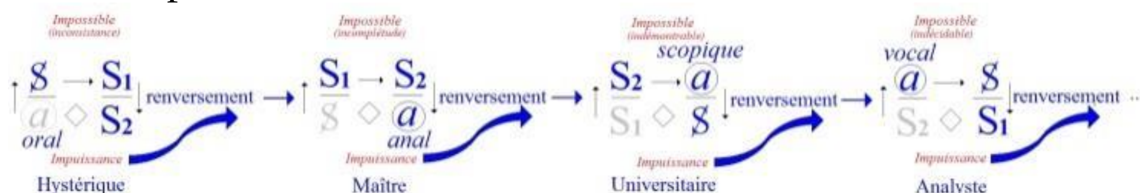
Lacan ajunge la ideea de Universal masculin și la ceea ce nu este universal de partea femeilor. Astfel această formulă,

„Dacă femeia nu este toată, este pentru că juisarea ei, ea, este duală.”
Schița din „Encore” se reperează aici cu, de-o parte S(A/), și, de cealaltă, ɸ. Lacan evocă Tiresias, „Therese pentru un timp”, care este o referință la piesa lui Apollinaire, Mamelele lui Tiresias, calificată drept supra-realistă (prima apariție a cuvântului).
„... pentru a exista ca bărbat la un nivel care scapă funcției falice, Oedip nu avea altă femeie decât aceea, care nu ar fi trebuit niciodată să existe pentru el ca atare.”
Teoria incestului este pusă aici în chestiune. Pentru a-i răspunde Lacan evocă încă parcursul lui. Ceea ce el spune este foarte straniu:
„De ce acel „nu ar fi trebuit”, de ce teoria incestului? Aceea ar face necesar să mă angajez pe această cale a Numelor-Tatălui unde am spus că nu mă voi mai angaja niciodată.”
Ne spunem că este furios sau trist cu privire la ceea ce i s-a întâmplat în această epocă, dar că în realitate el nu a încetat să vorbească despre Numele-tatălui. El chiar a făcut un seminar pe care l-a numit „Les non-dupes errent” (incredulii rătăcesc – numele tatălui), care este, de fapt, o suită. Atunci când el spune Am zis că nu mă voi mai angaja niciodată, ne amintim imediat că această primă lecție a seminarului de după anul despre „Angoasă”, din octombrie 1963, este ultima pe care el a dat-o la Sainte-Anne, ceea ce el nu ratează să reamintească imediat.
„Pentru că cineva m-a rugat, am recitit această primă conferință din anul 1963-1964 pe care am dat-o la Sainte-Anne.”
Apoi, el a mers pe strada Ulm unde el a spus: „Este tocmai pentru acest motiv că am revenit acolo.” Intenția merită să ne oprim acolo. El este pe punctul de a ne spune rețiunea pentru care el a făcut acel seminar acolo la Sainte-Anne. Chiar dacă nu este unica rațiune, el se servește de acest punct de sprijin utilizând această referință la Numele-tatălui imediat legată de acele formule. Ele sunt un mod de a răspunde la chestiunea Numelor-tatălui. Să păstrăm mereu în spirit acel faimos „nu” al lui Sygne, vom vedea imediat îmbinarea.
El este mulțumit de această conferință și îi dă întreaga sa importanță:
„... asta se recitește, asta se citește, asta chiar are o anumită demnitate, așa că aș publica-o dacă public încă, ceea ce nu depinde de mine. Ar trebui ca alții să publice puțin împreună cu mine, asta m-ar încuraja. Dacă o public, vom vedea cu ce grijă am reperat atunci – am spus-o deja de cinci ani cu privire la un anumit număr de registre – metafora paternă, numele propriu, etc. Exista tot ceea ce trebuia pentru a da cu Biblia un sens acestei elucubrații mitice a spunerilor mele. Dar nu o voi mai face niciodată. Nu o voi mai face niciodată

pentru că după toate pot să mă mulțumesc să formulez lucrurile la nivelul structurii logice care, după toate, are prea bine drepturile sale.”
El precizează că uzajul pe care-l va face din formulele logice este identic cu ceea ce făcuse în comentariul său la Biblie.
Apoi el revine asupra formulelor sale (Nu există un x astfel încât non ɸ de x) și este grație acestui detur că va putea face distincția:
„Este că acest ∃ de x barat, ¬∃x, adică faptul că nu există nimic din altul care, la un anumit nivel, cel unde ar fi fost șansa să existe raportul sexual, că acest heteros ca și absent. Nu este deloc neapărat privilegiul sexului feminin, este pur și simplu indicația a ceea ce am înscris în graful meu – spun asta pentru că asta a avut micul său destin – din semnificantul lui A barat. Aceea vrea să spună că, de oriunde l-am lua, Altul este absent pornind din momentul în care este vorba despre raport sexual.”
Altfel spus, în ceea ce el numește raport sexual, adică în ceea ce ar fi o conjuncție a sexelor, altul este absent. Deci el enunță că există o discordie care este destul de manifestă pentru ca să nu insistăm mai mult. El insistă mult.
„... pentru ca să existe fundament al sexului, cum se spune, trebuie ca ei să fie doi. Zero și Unu, cu siguranță asta face doi pe planul simbolic, adică pentru atât cât acordăm faptul că existența se înrădăcinează în simbol. Este ceea ce definește ființa vorbitoare.”
Dacă inconștientul definește și face să existe ființa vorbitoare, Lacan nu uită pentru atât corpul, care trebuie să-și ia locul.
„O ființă, când ea tocmai vine să nu fie decât din simbol, este în mod exact o ființă fără ființă.
Din doar faptul că voi vorbiți, voi participați toți la această ființă fără ființă. În revanșă, ceea ce se suportă este existența, pentru atât cât a exista nu este a fi, este a depinde de Altul.”
Trebuie să fim puțin atenți: a exista și a fi, nu este același lucru, diferența este destul de simplu să fie făcută să valoreze. Existența depinde de Altul. Toată lumea spune eu sunt singur și se plânge de a fi singur, „o singură ființa ne lipsește...”. Când este vorba despre solitudine, este vorba de Altul, adică de existență, a nu se confunda cu a fi singur al ermitului care este complet singur și care pretinde a exista singur. Pentru ceea ce din existență, solitudinea nu este de aceeași natură.
„Voi sunteți toți prea bine acolo, toți prin vreo parte, existând, dar pentru ceea ce este ființa voastră, voi nu sunteți chiar așa de liniștiți. Altfel, voi nu ați veni să căutați asigurarea în atâtea eforturi psihanalitice.”

Ajungem la lecția următoare, pe care Jacques-Alain Miller a numit-o Istorie a unilor, într-un pasaj despre chestiunea mulțimii finite/infinite. Lecția se citește foarte bine dar pune chestiunea de a știi insistența lui Lacan.
„Să nu credeți că este pentru că asta continuă întotdeauna că ea (mulțimea) este infinită.”
Dezvoltarea cu privire la paradoxul aparent (nu este pentru că asta continuă că este infinită) ne este acolo pentru a demonstra că aceea nu este la fel, adică că infinitul nu este indefinit, ci pentru a arăta că înțelegem întotdeauna prea repede. Acel pasaj este fascinant, căci el este cu adevărat exemplar.
„... adică voi ați sărit acest element esențial, un semnificant, care face posibilă acea schimbare de nivel care v-a dat o clipă sentimentul unei contradicții.”
Nu trebuie să sari un element al lanțului. Este fără îndoială unul dintre singurele sfaturi tehnice propuse analistului.
„Nu trebuie niciodată să sari un semnificant. Este în măsura în care semnificantul nu vă oprește, faptul că voi nu înțelegeți. Ori, să înțelegi, este să fii întotdeauna înțeles tu însuți în efectele discursului, discurs care ordonează efectele științei deja precipitate prin doar formalismul semnificantului.”
Este esențial și clar: atunci când te pui să privești semnificantul de sus, pierzi efectele în care el se desfășoară.
„... psihanaliza ne învață că orice știință naivă este asociată unei voalări a juisării care se realizează acolo, și pune chestiunea a ceea ce se trădează acolo din limitele ale puterii, adică ce? Din trăsătura impusă juisării.”
După vorbire, existență, ființă, ajungem la corp, căci vorbirea nu merge fără corp.
„Să faci un model din nevroză, este în sumă operația discursului analitic. De ce? În măsura în care el scoate acolo doza de juisare.”
Ce așteptăm de la discursul analitic? Această chestiune nu poate fi pusă destul. Știm ceea ce are loc din a nu aștepta de acolo, dar întrebarea este Despre ce este vorba? Care este efectul pe care-l așteptăm de la o cură?
„În măsura în care el scoate acolo doza de juisare”: operația constă tocmai în scoate din juisare, să faci să treacă S2 al științei (juisare în discursul Maestrului) la locul adevărului (S2 în locul adevărului în discursul analitic).
Statutul științei în discursul isteric nu a fost evocat până aici. În acel discurs, Maestrul, S1, va fi interogat. Acel Maestru este în poziția de a juisa, căci interogându-l, isterica cere de la el să fie viril. Constrâns să arate ce știe, el este obligat să răspundă. Discursurile sunt pentru Lacan un alt mod de a reveni la clinică, ca întotdeauna. Isterica caută să facă în așa fel încât maestrul să își

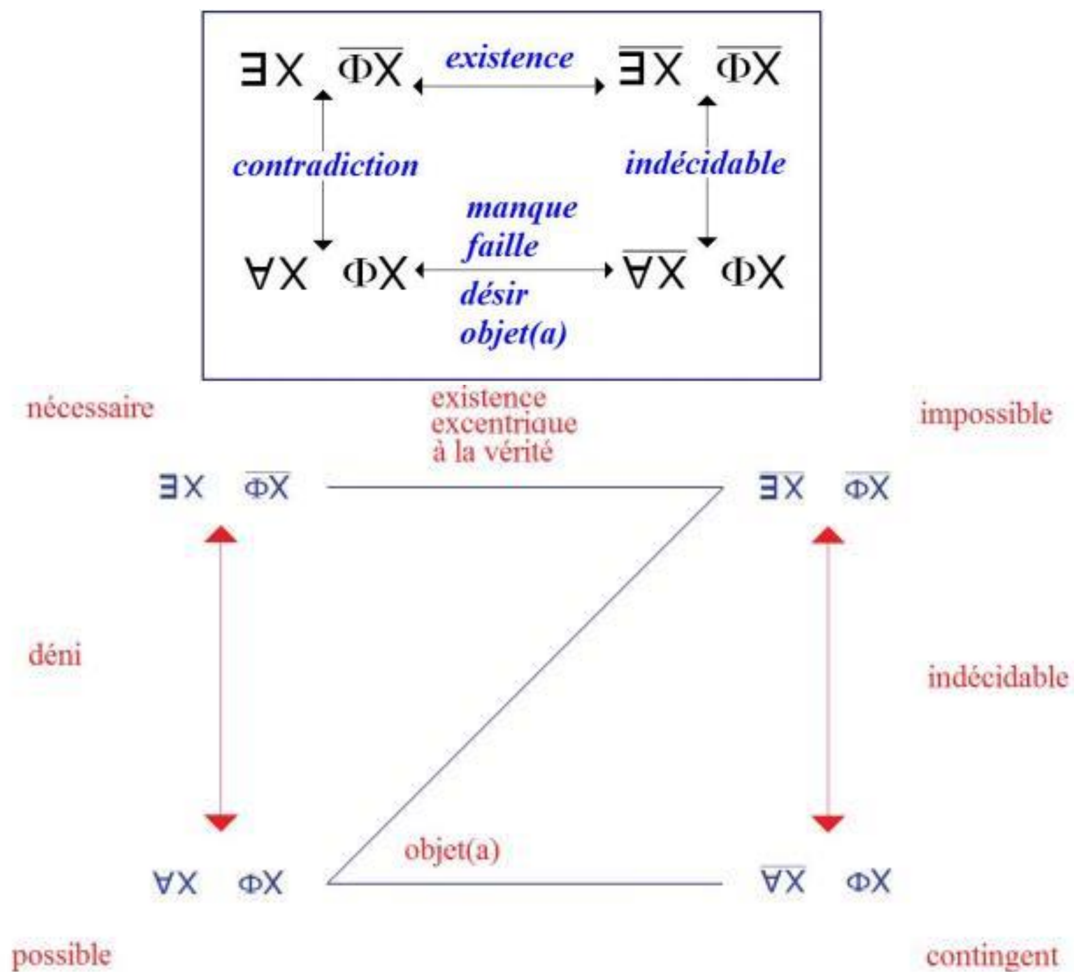
dea știința și, dacă refuză sau nu poate răspunde, atunci se poate produce o schimbare de discurs în așa fel încât ea tocmai să intre în discursul analitic.
Dar ce se întâmplă atunci când ea are de-a face cu LOM? Vom confunda aici structura clinică cu sexul, bărbatul obsesional și femeia isterică. Este o comoditate care nu interzice, apoi, să-i marcăm diferența. Putem spune că discursul care este cu adevărat aproape de bărbatul obsesional – chiar dacă Lacan spune că nu există discurs specific al obsesionalului – rămâne discursul universitar. Adică discursul care plasează știința într-o poziție în care, tocmai, nu există vreo șansă ca acea știință depusă să valoreze ca adevăr, așa cum o propune Lacan pentru discursul analitic.

Întâlnim în discursul comun al psihanaliștilor multe formule în favoarea cărora ei se înțeleg între ei. E loc să notăm că le căutăm în van la Lacan, precum: vom isteriza obsesionalul, pentru ca el să poată să se pună în locul subiectului divizat. Se pare că trebuie să fi sărit vreun semnificant, să fi sărit locul științei după discursuri pentru că, în discursul universitar sau în discursul isteric, știința se găsește în locuri opuse. Nu trebuie să faci un sfert de tur ci mai degrabă o jumătate de tur. Trecerea de la discursul universitar la discursul analitic presupune să faci în realitate trei sferturi de tur, trecând prin discursul stăpânului pentru a ajunge la discursul analistului. Pentru ca isterica, să facă din bărbatul său un bărbat, demn de acest nume, trece prin punerea în chestiune a măestriei sale, adică a discursului maestrului. Trebuie prea bine să treacă prin ceea ce ar fi vorbirea ei pentru a ajunge la această isterizare despre care se vorbește aproximativ.
Lacan spune că Există-din-unul este subiectul seminarului său „...sau mai rău”. Există-din-unul este ceea ce corespunde la nu-tot în registrul discursului psihanalistului și dezvoltarea care urmează despre analist dă rațiunea folosirii partitivului, că nu există Analistul. Lacan trece printr-o monstrație matematică complexă pentru a explica că asta nu este numărabil, că este un non-numărabil, pentru că numărabilul este 0, 1, iar non-numărabilul este între cei doi, ceea ce desemnează acel Există-din-unul.
Punctul cel mai interesant este în lecția următoare, în ceea ce se găsește acolo enunțat din esențial: ororarea de ceea ce știm, că analistul poate avea, din acest fapt, oroare de actul său.

„Trebuie să v-o mărturisesc, pentru că în acel moment acolo, nerăbdarea a ceea ce am numit – și deci a ceea ce pot încă numi, pentru că este rar ca eu să revin asupra trecutului meu – a ceea ce au am numit în Scilicet, eșecul meu, mă domină. Iată.
Reamintesc asta pentru că titlul a ceea ce am de tratat aici, este: Știința psihanalistului. „A lui”, în acel caz acolo, asta evocă „lui”-ul, articolul hotărât.”
Nu este deci discursul psihanalistului ci discursul despre, în mod necesar, căci psihanalistuL nu există mai mult decât femeiA.
„Psihanalistul are deci un raport la ceea ce el știe, complex. El îl reneagă, el îl reprimă, pentru a folosi termenul din care se traduce în engleză refularea, Verdrangung, și chiar i se întâmplă să nu vrea să știe nimic despre asta. Și de ce nu?
...este știința cea care vindecă, că ar fi cea a subiectului sau cea presupusă în transfer, sau mai degrabă este transferul, așa cum se produce într-o analiză dată? De ce știința, cea despre care am spus că are dimensiune orice psihanalist, ar fi ea recunoscută?
Toate aceste sunt orientate spre un nou examen al Verwerfung, iar Sainte-Anne este un loc central, am înțeles-o acum, prin raport la chestiunea pusă despre știința psihanalistului.
„Este din această chestiune că Freud a luat în sumă Verwerfung (forcluziunea), el o numește „judecată care în alegere respinge”. El adaugă „care condamnă”, dar eu o condensez. Nu este pentru că Verwerfung face nebun un subiect atunci când ea se produce în inconștient, că aceeași, și din același nume de unde Freud îl împrumută, nu domnește asupra lumii ca o putere în mod rațional justificată.”
În sumă Verwerfung domnește asupra lumii. Trebuie luat aceea în serios. El insistă pe critica medicilor:
„Nu putem nici măcar spune asta merge până la a face din medic un fel de provocator. Pentru că a lor plat-formă cu discursul științei devenea mai exigentă, medicii s-au aranjat punând psihanaliza la pasul lor.”
Medicii americani care au pus psihanaliza la pasul medicinii sunt aici vizați, antrenând fabricarea DSM, catastrofică pentru psihiatrie și psihanaliză.
„Și asta, ei se cunoșteau acolo, cu atât mai mult cu cât psihanalistul, fiind puternic jenat de poziția sa, era cu atât mai mult dispus să primească sfaturile experienței.”
Prin experiență, trebuie înțeles medicina.

„Un articol expres al lui Freud despre Laienanalyse este îndreptat contra acestei conjurații.”
Psihanalistul conjură faptul ca el să fie dezorientat prin a se sprijini pe experiența medicului. Lacan a utilizat o altă cale, decât cea a lui Freud, pentru că Freud a eșuat cu a sa Laienanalyse. El nu o spune așa dar este ceea ce trebuie înțeles. Punerea psihanalizei sub pasul medicinei îi va permite să distingă psihiatria ca ceva ce se depărtează de restul medicinei.
„Țin mult să marchez acel punct al istoriei care este un punct cheie în afacerea mea. Grație acestei conjurații care a putut să se producă puțin după război, pierdusem deja partida înainte de a o fi angajat.
Pur și simplu vroiam să fiu crezut acolo, căci – de ce, o voi spune – dacă, această seară dau mărturie – și nu o fac prin hazard la Sainte-Anne căci v-am spus că acolo eu spun ceea ce gândesc – dacă eu declar că este tocmai sub acest titlu de știință din a o fi, în acea epocă, pierdut că această partidă am angajat-o.”
Ca și pentru susținerea lui Henri Ey, este o axă fundamentală.
„Aceea nu are nimic eroic, voi știți. Există o grămadă de părți care se angajează în acele condiții. Este chiar unul dintre fundamentele condiției umane, cum spune celălalt, și asta nu reușește mai mult.”
Conjurația medic psihanalist este cea a primei sciziuni cu Nacht despre care amintesc câteva date: nu erau decât treisprezece, didacticienii nu erau foarte numeroși în 1953. Lacan era președinte al Institutului și încerca să reformuleze lucrurile. Șapte au votat excluderea non-medicilor, iar șase erau contra. Marie Bonaparte, care nu era medic, și-a schimbat votul pentru că nacgt i-a spus noi nu vom accepta decât medicii, cu excepția ta. În consecință, ea a votat cu aceia. Schematizez voluntar pentru a sesiza bine faptul că Lacan este foarte precis în ce privește istoria.
„Atât de scandaloase cât au fost propunerile mele despre Funcție și Câmp, și așa și pe dincolo, ale vorbirii și limbajului, eu eram dispus să acopăr silonul timp de ani pentru oamenii chiar cei mai tari de foaie. La punctul în care suntem, nimeni nu ar fi pierdut printre psihanaliști.”
El continuă cu liberii gânditori care sunt preoții, pentru a ajunge la spunerea că nu căci era asta ceea ce era vizat. Iată începutul:
„Că voi credeți, în Dumnezeu sau nu, ziceți voi bine că cu Dumnezeu, trebuie să socotești (să contezi). Este inevitabil”
Dumnezeu este socotibil (de ținut cont). Și el scrie cele patru formule ale sale și o schemă pe care situează existența, contradicția, indecidabilul, obiectul. Și va juca între acei patru termeni.

Ceea ce spune este mai accesibil:
„există un x astfel încât ceea ce există ca subiect determinabil printr-o funcție care este ceea ce domina raportul sexual, adică funcția zisă non a funcției. Voi vedeți deja chestiunea existenței fiind legată la o „spunere nu”. Aș spune chiar mai mult „o spunere că nu”.”